

Nyhetsbrev från KAAK

Kunskapscentrum för allergi, astma KOL
i samarbete med Vårdhygien

27 oktober 2020

Råd gällande spirometri

Spirometri behöver utföras under den rådande covid-19 pandemin, detta ska ske på ett sätt, säkert för både patient och personal.

I arbetet på allergi, astma och KOL mottagningar ska vi följa dokumentet "Grundläggande vårdhygieniska rutiner".

⇒ [Länk till Vårdhygien Skånes webbsida med PDF Grundläggande vårdhygieniska rutiner – öppenvård](#)

Följ även dokument om covid-19 för Öppenvård/Vårdcentral

⇒ [Länk till Vårdhygien Skånes webbsida med PDF om Covid-19 Öppenvård/Vårdcentral](#)

Spirometri, PEF och FEV₁/FEV₆

Det finns risk för droppsmitta vid spirometri, PEF- och FEV₁/FEV₆-mätning.

Skulle det uppstå en situation där det råder tveksamhet kring misstänkt covid-19 ska det göras en individuell medicinsk bedömning, eventuellt covid-19 testa och betrakta personen som smittsam.

Undersökningen får inhiberas tills negativt provsvar föreligger eller symtomfrihet. I alla vårdmoment med risk för exposition för stänk och kontakt med kroppsvätskor används skyddsutrustning så som munskydd II, visir, handskar och plastförkläde.

Vårdhygien i Region Skåne rekommenderar att bakterie- och virusfilter används. Tänk på att alla spirometrar inte har detta filter även om munstycket i sig är engångs.

Munstycken med papprulleutseende med en genomskinlig plasthinna inuti räknas inte som bakterie/virusfilter.

Exempel på PEF och FEV₁/FEV₆ mätare där BVF – bakterie/virusfilter kan användas:

- Elektronisk PEF-mätare, t.ex. ASMA-1
- Manuell PEF-mätare, t.ex. Mini Wright
- FEV₁/FEV₆ - Screeningmätaren för KOL - COPD6.

Undersökningsrum

Fungerade ventilation i rummet?

Minimera mängden material, detta ska förvaras i skåp eller lådor.

Möbler ska vara avtorkningsbara med ytdesinfektionsmedel med tensider.

Efter utförd undersökning desinficera material och ytor som patient och personal varit i kontakt med. Använd ytdesinfektionsmedel med tensider.

Spirometriundersökning

Spirometri bör utföras med bakterie- och virusfilter för att skydda personal som utför undersökningen. Tänk avstånd och placering av patient i rummet. Vid risk för stänk kan förkläde, visir och munskydd eller glasvägg behövas som ytterligare stänkskydd.

- Be patienten att utföra handhygien.*
- Patienten bör ha tillgång till ett glas vatten samt pappersnäsduk.*
- Näsklämman är engångsprodukt.
- Vid hosta kan sVC användas istället för FVC i enlighet med ERS råd.

* **Enligt ATS och ERS från sep 2019** (ATS= American Thoracic Society, ERS=European Respiratory Society)

Reversibilitetstest med spray och spacer

Reversibilitetstest - Pulverinhalatorer till flera patienter ska **inte** användas, oavsett om engångsmunstycke finns.

Använd något av följande:

- Be patienten ta med sin egen inhalator(er).
- Nya patienter får förskrivet en inhalator med minsta möjliga antal doser.
- Spray och spacer (se rengöring och desinfektion enligt tillverkarens anvisning).
- Engångsspacer.

Akutbehandling på mottagning vid obstruktiva luftvägsbesvär

Enligt gällande riktlinjer från 2015 bör spray och spacer användas vid akuta exacerbationer.

Står patienten redan på inhalationsbehandling används detta i första hand. Be patienterna ta med sina egna inhalatorer.

Spray och spacer som används till mer än en patient ska desinfekteras mellan varje patient men var god se den enskilda tillverkarens rekommendationer.

⇒ [Till Behandlingsstöd](#) (vardgivare.skane.se)

Översikt på spacermodeller

Det finns flertalet spacerar på marknaden. Nedan är exempel på spacermodeller.

För uppdateringar och mer information var gå till respektive företags webbsida. Vissa spacerar finns även på www.medicininstruktioner.se.

- **Léspace** och mask – ska enligt företaget autoklaveras om fler än en patient använder samma spacer. Om den inte kan autoklaveras på sterilcentral får den ses som patientbunden. Deras webbsida www.aiolos.se.
- **Vortex** gammal modell och ny – kan användas till fler än en patient under förutsättning att *munstycket kasseras* efter varje användning. (Ny pat – Nytt munstycke) och att Vortex diskas i diskdesinfektor med noggrann genomspolning.
- Vortex mask/er - bör ses som patientbunden. Deras webbsida <https://www.mediplast.se/se/Produkter/Inhalation/>.
- **Optichamber Diamond** - framtagen för hemmabruk/enpatientsbruk. Enligt uppgifter från företaget kan behållaren läggas i väteperoxid om fler än en patient ska använda den. Då väteperoxid inte är upphandlat i Region Skåne ska spaceren ses som patientbunden.

Optichamber Diamond masker - kan ej rengöras i diskdesinfektor – därmed patientbunden. Deras webbsida: www.philips.se/.../optichamber-diamond-valved-holding-chamber.

- **Aerochamber** - går det inte att rengöra i diskdesinfektor. Ska ses som patientbunden. Deras webbsida www.chiesipharma.se.
- **DispozABLE** engångsspacar utan mask. Kan användas av samma patient i max 7 dagar. Passar till Ventoline. Det finns ingen backventil i spaceren. Deras webbsida www.birk-npc.com.
- **Aer8** Spacer engångsspacar utan mask. Kan användas av samma patient i 30 dagar. Det finns ingen backventil i spaceren. Deras webbsida www.aerbeatha.com.

Fortbildningar i KAAK:s regi under hösten 2020

Vi kommer under hösten att starta upp kurser genom digitala lösningar:

Nätverksträffen den 25 november är avgiftsfri.

Spiro Intro den 1 december och 29 januari 2021.

Personcentrerat sammanhållet vårdförlopp KOL den 2 december.

Nationellt Spirometriörkort den 8 - 9 december hålls i lokalerna på KAAK. Nästa år 2021 är den 26 - 27 januari är fullsatt, 2 - 3 mars och 25 - 26 maj är ännu inte publicerade. Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendation vilket bland annat innebär begränsat antal deltagare.

Astma, allergi & KOL för läkare i primärvård med delkurser planeras att återupptas våren 2021.

Basala hygienrutiner – repetition

Tillämpa alltid basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10.

⇒ [Länk till "Föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg"](#) (Socialstyrelsen.se)

Bra beslutsdokument och med broschyrer att ladda ner inom patientsäkerhet (riktlinjer och regler).

⇒ [Länk till "Regler för basal hygien och arbetskläder – beslutsdokument" och broschyr](#) (vardgivare.skane.se)

Ny och uppdaterad webbsida

Vi har nu stängt vår gamla webbplats och har flyttat över vår information till Vårdgivare Skånes webbsida. Alla Kunskapsblad har inte flyttats ännu. Är det något dokument ni saknar kan ni höra av er till oss.

Ni hittar sidan under vardgivare.skane.se och med sökväg: Kompetens och utveckling/Sakkunniggrupper/Kunskapscentrum allergi, astma och KOL.

Tips! Spara länken i er egen webbläsare så att ni alltid lätt kommer åt den.

⇒ [Till KAAK](#) (vardgivare.skane.se)

Uppdaterade Kunskapsblad om PEF och spirometri finns under ny rubrik på sidan. De är PDF:er som ni kan ladda ner.

⇒ [Till Kunskapsblad](#) (vardgivare.skane.se)

Med reservation för att information och riktlinjer kan komma att ändras.

Informationen är framtagen i samråd med Sektion lungmedicin och allergologi, SUS samt Vårdhygien Skåne.

Kunskapscentrum Allergi, Astma & KOL - KAAK

En sakkunniggrupp i Region Skåne

[KAAK - Vardgivare.Skane.se](http://KAAK-Vardgivare.Skane.se)